

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

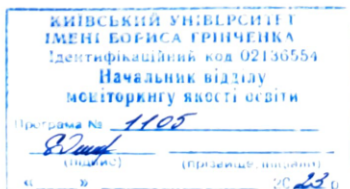
« » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МУЗИКИ: СОЛЬФЕДЖІО

для студентів

спеціальності	014.13 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Музичне мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Дерев'янченко Олена Олександрівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат мистецтвознавства, доцент

Викладач: Дерев'янченко Олена Олександрівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено
« » _____ 2023 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістовних модулів з розділом:		
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Самостійна робота	14	14
Форма підсумкового контролю		

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, розвиток різних видів музичного слуху (мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного) та інших музичних здібностей; уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів навичок точного інтонування;
- визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху;
- розвиток вміння визначити стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті;
- формування навички визначення мелодичних та ладових особливостей, гармонічної мови хорової партитури;
- розвиток відчуття ансамблю підчас сольфеджування багатоголосних прикладів;
- усвідомлення структурної, ладової та тональної, метроритмічної будови музичного твору;
- формування навичок запису одноголосного і двоголосного диктанту;
- розвиток творчої ініціативи та здібностей;
- розвиток музичної пам'яті.

Дисципліна «Сольфеджіо», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами фаховими та предметними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компет.
	Спеціальні компетентності	
СК2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
СК16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
СК18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
	Предметні компетентності	
	здатність аналізувати основні закономірності будови і втілення музичного образу в музичному прикладі; розуміння функційної логіки розвитку музичного твору;	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
	здатність самостійно оформити гармонічний супровід до певного музичного прикладу;	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)
	здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби предмету сольфеджіо.	1-3 (мод.1) 1-3 (мод.2)

3. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни «Сольфеджіо» спрямоване на досягнення таких результатів:

- аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (ОПП, РНЗ);

- забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами (ОПП, РН5);
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі (ОПП, РН6);
- забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів (ОПП, РН16);
- організовувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво (ОПП, РН18);
- аналізувати будову музичного твору, визначати його тональність, лад, метроритмічні особливості;
- визначати на слух музичні елементи (інтервали, акорди, лади);
- записувати одноголосні та двоголосні фрагменти;
- правильно інтонувати у вивчених ладах;
- створювати власні мелодії та ритмічні партитури із зазначеними музичними елементами;
- читати ноти з листа з правильним тактуванням в різних розмірах;
- вміти транспонувати музичні твори та їхні фрагменти в різні тональності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		Самостійна
		Практичні	МКР	
Змістовий модуль 1. Діатоніка.				
Тема 1. Натуральні лади класичної музики.	8	4		4
Тема 2. Тональність. Тональності до 4-х ключових знаків.	10	4		6
Тема 3. Діатонічні інтервали мажору і мінору.	10	6		4
Модульний контроль	2		2	
Разом	30	14	2	14
Змістовий модуль 2. Інтервали та акорди діатоніки.				
Тема 1. Інтервали гармонічного мажору.	8	6		2
Тема 2. Інтервали гармонічного мінору.	10	4		6
Тема 3. Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору.	10	4		6
Модульний контроль	2		2	
Разом	30	14	2	14
Усього	60	28	4	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Діатоніка

Тема 1. Натуральні лади класичної музики.

Будова натуральних ладів: мажору та мінору. Спів від різних нот. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з половинними, четвертними та восьмими тривалостями. Усні диктанти.

Тема 2. Тональність. Тональності до 4-х ключових знаків.

Побудова та спів мажорних та мінорних тональностей до 4 знаків. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з половинними, четвертними та восьмими тривалостями. Письмові диктанти на 4-8 тактів у простих розмірах.

Тема 3. Діатонічні інтервали мажору і мінору.

Побудова та спів простих інтервалів від різних нот вгору та вниз, спів інтервальних ланцюжків у тональності. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій. Письмові диктанти на 4-8 тактів у простих розмірах.

Змістовий модуль 2. Інтервали та акорди діатоніки

Тема 1. Інтервали гармонічного мажору.

Побудова та спів гармонічного мажору та характерних інтервалів вгору та вниз. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з ритмом чверть з крапкою- восьма. Письмові диктанти на 4-8 тактів у простих розмірах.

Тема 2. Інтервали гармонічного мінору.

Побудова та спів гармонічного мінору та характерних інтервалів вгору та вниз. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з шістнадцятими. Ритмічні диктанти з шістнадцятими на 8 тактів у простих розмірах.

Тема 3. Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору.

Побудова та спів тризвуків, секстакордів та квартсекстакордів у тональностях до 4 знаків. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з ритмічними групами, що включають шістнадцяті тривалості. Ритмічні та мелодичні диктанти на 8 тактів у простих розмірах.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
12	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою, за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
11	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію, аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
10	Студент має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
9	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
8	Студент застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповіді логічні, хоч і мають неточності
7	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії. поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
6	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді правильні, але недостатньо осмислені. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
5	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
4	Студент відтворює основний навчальний матеріал з допомогою викладача, може повторити за зразком певну операцію, дію
3	Студент відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання
2	Студент відтворює основний програмовий матеріалу поверхнево, фрагментарно, що зумовлюється початковими уявленнями про навчальну дисципліну
1	Студент розрізняє об'єкти вивчення

6.2. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Діатоніка		
1	Натуральні лади класичної музики	4
2	Тональність. Тональності до 4-х ключових знаків	6
3	Діатонічні інтервали мажору і мінору	4
Змістовий модуль 2. Інтервали та акордика діатоніки		
1	Інтервали гармонічного мажору	2
2	Інтервали гармонічного мінору	6
3	Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору	6

6.3. Форми проведення модульного контролю

Форма проведення модульного контролю – письмова.

Включає в себе диктант, слуховий аналіз інтервалів та акордів, спів номерів. Максимальна кількість балів – 12.

Максимальна кількість балів – 12	Критерії оцінювання
10 – 12	Завдання виконані правильно (90% - 100% виконання).
7 – 9	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (75% – 89%).
4 – 6	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (50% – 74%).
1-3	Завдання виконані з великою кількістю неправильних відповідей.

6.4 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-ти бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	A	98-100
11	A	94-97
10	A	93-90
9	B	89-86
8	B	85-82
7	C	81-75
6	D	74-69
5	E	68-65
4	E	64-60
3	FX	59-35
2	F	34-20
1	F	19-1

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сольфеджіо»
Разом: 60 год, практичні заняття – 28 год, модульний контроль – 4 год.,
самостійна робота – 28 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
Назва модуля	Діатоніка			Інтервали та акорди діатоніки		
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
Теми лабораторних	Натуральні лади класичної музики	Тональність. Тональності до 4-х знаків	Діатонічні інтервали мажору та мінору	Інтервали гармонічного мажору	Інтервали гармонічного мінору	Тризвуки та їх обернення нат. Маж. і мін.
Самостійна робота	Табл. 6.2					
Види поточно-го контролю	МКР 1			МКР 2		

8. Рекомендована література

Базова:

1. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо : навчал. посібник. Вінниця : Нова книга, 2013.
2. Барська З. М. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики : хрестоматія. Ч. 1. Одноголосся. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018.
3. Михайловська Р. Сольфеджіо на матеріалі української пісні: навчальний посібник. Київ : Мелосвіт, 2015.
4. Михайловська Р. С. Послідовності інтервалів та акордів: метод. рекомендації для викладачів та учнів. Київ : Мелосвіт. Вид. Красовський В. Я., 2013.
5. Смаглій Г. А. Сольфеджіо : підручник у 6-ти частинах. Харків : Вид-во «Ранок», 2013.

Додаткова:

1. Диктанти на матеріалі музики Миколи Лисенка / авт.-укл. Дар'я Романець. Вінниця : Нова Книга, 2016.
2. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К., 2017.
3. Фоменко Л. Сольфеджіо : навч. посіб. 2-ге вид. Київ, 2018.
4. Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів: мультимедійний посібник. К., 2014.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>